

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA C

VZOROVÝ TEST 2021

Jméno a příjmení

Počet úloh: 25

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Základní informace k zadání zkoušky

- Časový limit pro řešení testu je **60 minut**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů, který je možné získat.
- Za špatnou nebo žádnou odpověď se **body neodečítají**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.** Poznámky si můžete dělat do zadání, nebudou však hodnoceny.
- Test obsahuje otevřené a uzavřené úlohy. U **otevřených** úloh odpovídejte stručně na zadanou otázku. U **uzavřených** úloh vybírejte z možností. Vždy je **správnou právě jedna** odpověď.

Správný zápis výsledků

- Odpovědi píšete **modrou**, případně **černou** propisovací tužkou.
- **Nečitelné** nebo **nejednoznačné odpovědi** budou hodnoceny jako **chybné**.

Zápis otevřených úloh

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených polí v záznamovém archu.

- Pokud odpověď, kterou zapíšete, není správná, škrtněte ji a zapíšte jinou odpověď do stejného pole.
- V záznamovém archu nepíšete mimo vyznačená pole. Zápisy (mimo tato pole) nebudou hodnoceny.
- Povoleny jsou psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí zřetelně rozlišujte **velká a malá písmena**.

Zápis uzavřených úloh

- Správnou odpověď zakřížkujte v záznamovém archu tak, jak vidíte na obrázku.

A	B	C	D	E
☐	☒	☐	☐	☐

- Pokud výsledek, který zakřížkujete, není správný, začerněte políčko a zaškrtněte správné. Dva křížky u jedné otázky jsou hodnoceny jako chybná odpověď. Pokud jednou políčko začerníte, nemůžete již tuto možnost použít.

A	B	C	D	E
☐	☒	☐	☐	☒

NEOTVÍREJTE! POČKEJTE, AŽ BUDETE VYZVáni!

1 bod

1 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Na osichající trávě zůstaly drobné krůpěje rosy.
- B) Ve výšce nad vrcholy střech kroužili orli.
- C) Elektronický systém registrace vozidel skolaboval hned druhý den po spuštění.
- D) V katalogu cestovní kanceláře jsme nenašli žádný přepichový hotel.

max. 4 body

2 Přiřaďte ke slovesům zvýrazněným v jednotlivých větách (2.1-2.4) odpovídající mluvnické kategorie (A-F):

(Každou možnost můžete použít pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 2.1 **Vyběhli jsme** na vysoký kopec za vesnicí.
- 2.2 Po nebi **letí** hejno divokých hus.
- 2.3 Maminka **koupila** novou pračku.
- 2.4 V naší krejčovské dílně **se šíjí** pouze pánské obleky.

- A) 3. osoba, číslo jednotné, čas minulý, způsob oznamovací, rod činný, vid dokonavý
- B) 3. osoba, číslo jednotné, čas přítomný, způsob podmiňovací, rod činný, vid dokonavý
- C) 3. osoba, číslo množné, čas přítomný, způsob oznamovací, rod trpný, vid nedokonavý
- D) 1. osoba, číslo množné, čas minulý, způsob oznamovací, rod činný, vid dokonavý
- E) 1. osoba, číslo množné, čas minulý, způsob oznamovací, rod činný, vid nedokonavý
- F) 3. osoba, číslo jednotné, čas přítomný, způsob oznamovací, rod činný, vid nedokonavý

2.1 _____

2.2 _____

2.3 _____

2.4 _____

max. 2 body

- 3 Na každé vynechané místo (_____) v českých ustálených slovních spojeních doplňte příslušné slovo.**
- 3.1 Protože bratr zapomněl vypracovat domácí úkol, dostal pětku. Doma však tvrdil, že se úkol paní učitelce moc líbil a dostal za něj jedničku. Bratr prostě lže, jako když _____.
- 3.2 Kamarádka nás tak dlouho popichovala svými nepříjemnými poznámkami, až jsme se s ní začali hádat. Kdo seje vítr, sklízí _____.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–7

TEXT 1

Na topole nad jezerem
seděl vodník podvečerem:
„Sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije nití.

Dnes je čtvrtek, zejtra pátek –
šiju, šiju si kabátek:
sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije nití.

Šiju, šiju si botičky
do sucha i do vodičky:
sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije nití.

Zelené šaty, botky rudé,
zejtra moje svatba bude:
sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije nití."

(K. J. Erben: Vodník)

TEXT 2

Apostrofa – oslovení, obracení se na nepřítomné osoby, neživé věci, na někoho, od koho nemůžeme čekat odpověď (Hoj ty Štědrý večere, ty tajemný svátku)

max. 2 body

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

		A	N
4.1	Všechny sloky mají stejný počet veršů.	☐	☐
4.2	Ve všech slokách se vyskytují nejméně dvě zdobnělá slova.	☐	☐
4.3	Text je ukázkou literatury věcné.	☐	☐
4.4	Ve všech slokách nalezneme opakující se refrén.	☐	☐

max. 2 body

5 Vypište z básně verš, v nichž se vyskytuje apostrofa (definice v TEXTU 2).

2 body

6 Vyberte tvrzení, které odpovídá obsahu výchozího textu.

- A) Vodník si na vrbě šije oblečení a boty.
- B) Vodník žádá měsíc, aby mu svítil na šití.
- C) Vodník se bude v sobotu ženit.
- D) Vodník od rána sedí nad jezerem a šije.

1 bod

7 Které slovo z ukázky není spisovné?

- A) podvečerem
- B) botičky
- C) niť
- D) zejtra

8 Přiřaďte k jednotlivým úryvkům (8.1-8.4) možnost (A-F), která nejlépe vystihuje daný úryvek:

(Každou možnost můžete použít pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

8.1 Oko je smyslový orgán zraku, skládá se ze světločivné vrstvy obsahující světlocitlivé buňky a optického systému, který usměrňuje paprsky tak, aby dopadaly na sítnici.

8.2 *Nepodařenou operací očí, na kterou upozornil Radiožurnál, se bude znovu zabývat policie*

Policie původně celou věc uložila k ledu. Teď ale žalobci policii přikázali nové prověřování. Potvrdil to mluvčí Krajského státního zastupitelství v Brně Hynek Olma.

8.3 A já mu nasadil hlaveň pušky k oku a stiskl spoušť, tak divně jsem při tom ležel. A pak jsem slyšel, jak zmlkl, viděl jsem, jak jeho nohy zvolna a tiše došly, zastavily se, ležel jsem na něm a slyšel, jak do vojáka vniká klid a ticho, jak se všechno zastavuje, jak stroje, když padla.

8.4 Už vás nebaví nosit dioptrické brýle nebo kontaktní čočky? Máme pro vás řešení každodenní rutiny. Operace očí Vám zaručí, že se jí zbavíte. Je vás víc, kteří byste chtěli podstoupit operaci? Nemusíte se hledat, my vás spojíme a kromě toho vás odměníme skvělými slevami. Čím víc vás přijde, tím větší slevu od nás dostanete.

(Zdroje uvedených textů nejsou uvedeny z důvodu charakteru úlohy)

- A) Neumělecký text, konkrétně ukázka reklamy
- B) Neumělecký text, konkrétně ukázka výkladu
- C) Neumělecký text, konkrétně ukázka zprávy
- D) Neumělecký text, konkrétně ukázka úvahy
- E) Umělecký text, konkrétně ukázka vypravování
- F) Umělecký text, konkrétně ukázka charakteristiky

8.1 _____

8.2. _____

8.3 _____

8.4 _____

9 Uspořádejte jednotlivé části textu (A-E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

- A) Když už byl hluboký bazén plný horké vody, pěny a bublinek (při jeho velikosti to šlo velice rychle), Harry všechny kohoutky zavřel, sundal si župan, trepky i pyžamo a vklouzl do vody.
- B) Okamžitě zjistil, že každý z nich obsahuje cosi jako bublinkovou koupel smíšenou s vodou, i když to vůbec nepřipomínalo uhličitě koupele, jaké až dosud znal. Z jednoho kohoutku vyletovaly růžové a modré bubliny veliké jako fotbalové míče; z dalšího proudila ledově bílá pěna, tak hustá, až to vypadalo, že by ho snad unesla, kdyby si to chtěl vyzkoušet.
- C) Harry si odložil plášť, vejce i mapu, vykročil k bazénu a rozhlédl se. Ozvěnou od stěn se mu vracel zvuk vlastních kroků. Koupelna byla skutečně nádherná – lákalo ho vyzkoušet si aspoň několik ze všech těch kohoutků; [...] Přesto si položil na okraj vany, veliké jako plavecký bazén, jeden z načechraných ručníků, klekl si a otevřel několik kohoutků.
- D) Bazén byl tak hluboký, že sotva dosáhl nohama na dno, a opravdu udělal několik temp, než zase doplaval zpátky k okraji, kde šlapal vodu a upřeně zíral na vejce. Jakkoli bylo příjemné plavat v horké, pěnivé vodě a mezi obláčky různobarevné páry, nic oslnivého jej nenapadlo, žádný výšleh poznání se nedostavil.
- E) Ze třetího se řinuly voňavé tmavorudé mraky, které se vznášely nad hladinou. Harry se chvíli bavil tím, že kohoutky jeden po druhém otvíral a zavíral. Obzvlášť se mu líbil jeden, jehož proud se odrazil od hladiny a skákal po ní ve velkých obloucích.

(J. K. Rowling: Harry Potter a Ohnivý pohár)

9.1 _____

9.2 _____

9.3 _____

9.4 _____

9.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 10

Je běžné všední ráno a pokojem se rozeznívá hlasitý a protivný tón mého budíku. S potížemi se dostávám z postele a mé první kroky směřují přímou čarou do koupelny. Kouknutím do zrcadla si uvědomuji, že nastal čas se sebou něco dělat. Poté, když jsem ujištěna, že to stojí za to, přecházím do svého pokoje a mám další obvyklí problém: co na sebe? Po dlouhém váhání a přehrabování zjišťuji, že už to lepší nebude. Celá neklidná vycházím klidnou chůzí z domu přímo na autobusovou zastávku, kde si opět vyslechnu kdo, kde a s kým co vymýšlel, nebo bůhvíco jiného dělal. Unavená a přeplněná sbytečnými informacemi téměř nečekaně usínám rozvalená na sedačce linkového autobusu.

(www.cesky-jazyk.cz)

max. 4 body

- 10** Najděte v textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou a napište je ve správném tvaru.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 11–16

1. koncert Anety Langerové aneb zlatý Sámer

Už po – o půl hodiny pozdějším – příchodu Anety bylo jasné, že koncert nezaujme jen tak někoho. S poněkud nejistým výrazem ve tváři hlavní aktérka co nejrychleji odhrkala pár "úžasných" slov a vrhla se na zpívání. Koneckonců, vždyť od toho tu také je, že? Jenže pro ty, kteří jsou zhýčkáni zahraničními koncerty s rychlým spádem a zábavným obsahem, bylo Anetino představení zabitím času. **Zlí jazykové dokonce tvrdí, že šlo spíše o dobrou reklamní akci k prodání desky...**

Celkový dojem zachránil Anetin krásný hlas, bohužel vycházející z poněkud strnulého obličjeje. Myslím, že by diváci o moc nepřišli, kdyby se celou dobu koncertu dívali mimo pódium a pouze poslouchali. Langerová nám představila i několik písniček ze svého nového alba Spousta andělů a po pár minutách snahy ze sebe vyhrknout představení kapel jí přišli na pomoc moderátoři SuperStar Ladka Něргеšová a Ondřej Brzobohatý. Po nich se představili i dva kamarádi ze stejné soutěže – Martina Balogová, která si odzpívala svou nacvičenou Anastaciu, po ní Petr Poláček, s nímž Aneta předvedla moc krásný duet v tónech Oh Darling od Beatles.

O dalších hostech jako byla kapela Tři sestry, Divokej Bill nebo Ready Kirken už snad ani nemá cenu se zmiňovat. Můj celkový dojem z koncertu nebyl příliš pozitivní, ačkoli po hudební stránce bych měla být nadšena. Doufám, že až vydá sladký Sámer svoji první desku, pokřtí ji lepší akcí...

(www.cesky-jazyk.cz)

1 bod

11 Která z následujících možností označuje druh věty vedlejší tučně vyznačené v TEXTU?

- A) podmětná
- B) předmětná
- C) přívlastková
- D) doplňková

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými v TEXTU (A), nebo ne (N).

- A) První album, které Aneta Langerová vydala, se jmenuje Spousta andělů.
- B) Píseň Oh Darling od Beatles je součástí nového alba Spousta andělů.
- C) Představení Anety Langerové bylo dle autorky na stejné úrovni jako zahraniční koncerty.
- D) Autorka textu hodnotí koncert Anety Langerové kladně.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

1 bod

13 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje personifikace?

- A) až vydá sladký Sámer svoji první desku
- B) šlo spíše o dobrou reklamní akci k prodání desky
- C) po hudební stránce bych měla být nadšena
- D) že koncert nezaujme jen tak někoho

1 bod

14 Ve které z následujících možností je mezi prvním a druhým slovem stejný významový vztah jako mezi dvojicí album – písnička?

- A) zpěvák – zpěvačka
- B) koncert – vystoupení
- C) deska – album
- D) turné – koncert

max. 4 body

15 U slov, která jsou v textu podtržená, určete pád, číslo, rod a vzor.

2 body

16 Které z následujících tvrzení o TEXTU je pravdivé?

- A) Martina Balogová byla jednou z finalistek soutěže SuperStar a Petr Poláček byl moderátorem téže soutěže.
- B) Ladka Něrgešová a Ondřej Brzobohatý spolu zaspívali na koncertu Anety Langerové.
- C) Sámer oproti Anetě Langerové nevydal ještě žádné album.
- D) Skupiny Tři sestry, Divokej Bill a Ready Kirken byli pozváni jako hosté koncertu, ale nezúčastnili se ho.

1 bod

17 Ve které z následujících možností je chyba v interpunkci?

- A) Rozbil se mu mobilní telefon, a proto si musel koupit nový.
- B) Pilně se učil, a tak dostal ze zkoušení jedničku.
- C) Přišel dřív než jsem čekala.
- D) Bratr má mnohem lepší zaměstnání než já.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18–21

(1)

„A vaše jméno?“

„Nejmenuji se; jsem nikdo. Jsem hůř než nikdo, jsem krysař.“

Muž, který takto mluvil, stál se vzpřímenou hlavou před vraty domu, v nichž se do soumraku bělala ženská postava. Hleděl na ni svýma temnýma, pátravýma očima. Byl vysoký a štíhlý, štíhlejší ještě ve svém přiléhavém sametovém kabátci a v úzkých nohavicích. Jeho ruce byly drobné a jemné jako ruce paní. Neměl při sobě ani zbraně, ani hole, ač se zdálo, že přichází z daleka, po cestách, jež vždy jisty nebyly. Svíral zato něco dlouhého a ozdobného, co budilo zvědavost ženy, s kterou hovořil. Byla to píšťala cizokrajné práce, jaké dosud neviděla.

(2)

„Krysař,“ zasmála se žena ve dveřích. „**Přicházíte** včas do Hammeln. Není tu krysaře; zato krys je tu mnoho. Vysvětlete mi, krysaři, odkud se berou krysy? **Nebývalo** jich dříve, jak nám říkají. Je pravda,“ končila s úsměvem, „staří lidé míní, že svět je stále horší.“

Krysař pokrčil rameny.

(3)

„Odkud jsou, nevím. Jsou však v každém z vašich domů. Hlodají bez ustání; hlodají dole ve sklepích, hlodají tam, kde jich nevidíme. Stanou se však dotěrnými a stoupají pak výše. Připravujete hostinu, svatbu, křtiny, což já vím? Představte si, že se náhle při hostině zjeví krysy s dlouhými boltci a dlouhými kníry. Tento zjev kazí chuť, chápete přece.“

„Ano,“ smála se žena ve dveřích. „Při svatbě Kateřiny objevila se pořádná krysa. Ženich byl bledý jako stěna a Kateřina padla do mdlob. Lidé nesnesou nic tak málo jako to, co jim kazí chuť; odhodlají se pak zavolat krysaře.“

(4)

„Připravujete svatbu nebo křtiny?“ otázal se krysař náhle, bez přechodu.

Žena ve dveřích **se zasmála** hlasitě.

„Jste cizinec, je zřejmo, že jste cizinec. **Nejsem vdána**, krysaři.“ Krysař se uklonil.

„To nevadí... nijak to nevadí. Nuže, povolají krysaře. Krysař píská a píská, až vyvede všechnu havěť z jejích skrýší. Jde za ním jako omámená. Zavede ji do řeky a dům je prostý krys.“

(5)

„Ale je-li tomu tak, nepomyslí nikdo na krysaře. Krysař cizinko je muž který nezůstává ale jde. Lidé vidí ho rádi přicházet. Ale odcházeti vidí ho mnohem raději.“

(V. Dyk: Krysař)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými v TEXTU 1 (A), či nikoli (N):

		A	N
18.1	V ukázce krysař dívce vysvětluje, jak města zbavuje krys.	☐	☐
18.2	Krysař a dívka si v ukázce po celou dobu vykaží.	☐	☐
18.3	Krysař tvrdí, že ho ostatní lidé nemají rádi.	☐	☐
18.4	Dívka prozrazuje krysaři, že je svobodná.	☐	☐

max. 3 body

19 Vypište ze čtvrté části TEXTU všechny předložky.

1 bod

20 Vyberte možnost, která opravuje chybu v souvětí podtrženém ve výchozím TEXTU.

- A) Krysař, cizinko, je muž, který nezůstává, ale jde.
- B) Krysař cizinko je muž, který nezůstává, ale jde.
- C) Krysař, cizinko, je muž, který nezůstává ale jde.
- D) Krysař, cizinko je muž, který nezůstává, ale jde.

1 bod

21 Vyberte sloveso, které je v TEXTU užitě v rodu trpném.

- A) přicházíte
- B) nebývalo
- C) se zasmála
- D) nejsem vdána

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 22–24

Sdružení rodičů ZŠ Pod zámek Vás zve na

ŠKOLNÍ PLES,

který se uskuteční 29. února 2020 od 19 hodin v restauraci Lipanská.

CENA VSTUPENEK:

Dospělý	150 Kč/osoba
Žáci (15–26 let)	100 Kč/osoba
Senioři (nad 65 let)	100 Kč/osoba

Prodej vstupenek bude zahájen 1. února 2020 na recepci restaurace. Akce je přístupná starším 15 let.

2 body

22 Vyberte tvrzení, které neodpovídá obsahu výchozího textu.

- A) Pozvánka na školní ples je z přestupného roku.
- B) Zájemci si mohou koupit vstupenky přibližně měsíc dopředu.
- C) Akce se nemohou zúčastnit pouze žáci prvního stupně základní školy.
- D) Sám jeden dospělý zaplatí méně za vstup než jeden žák a jeden senior dohromady.

2 body

23 Vyberte, o jaký slohový útvar se jedná v TEXTU:

- A) dopis
- B) recenze
- C) pozvánka
- D) inzerát

1 bod

24 U podtrženého souvětí rozhodněte, o jaký typ vedlejší věty se jedná.

- A) příslovečná místní
- B) přívlastková
- C) příslovečná časová
- D) podmětná

1 bod

25 Která z následujících vět je zapsána pravopisně špatně?

- A) Přemlouvali mě ke zhlédnutí další série nového seriálu.
- B) Proč si na mně neustále stěžuješ?
- C) Chtěl mě spravit o této nemilé události.
- D) O jejich zlevněném zboží mě informovala kamarádka.

ZKONTROLUJTE SI, ZDA MÁTE V ZÁZNAMOVÉM ARCHU VŠECHNY ODPOVĚDI.
